

**SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ**

PL 33

00023 Valtioneuvosto

kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntö STM018:00/2019

STM/597/2019

**Luonnos valtioneuvoston asetukseksi ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen (594/2001, kudosaetus) muuttamisesta**

Suomen Psykiatriyhdistys kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto ja tulla kuulluksi ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun asetuksen muuttamiseen liittyvästä luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi

Lausumme Suomen Psykiatriyhdistyksen näkemyksenä asetusmuutosehdotuksesta seuraavaa:

Psykiatriyhdistys kannattaa lausuntorungon laatimista munuaisluovutuksiin liittyvien psykiatrian erikoislääkärien lausuntojen rakenteesta. Tällä varmistetaan lausuntojen yhdenmukaisuus.

**2§ kohta 3: psykiatrian erikoislääkärin lausunto, josta tulee käydä selville luovuttajan psyykinen terveydentila ja sopivuus luovuttajaksi mukaan lukien sen varmistaminen, että luovutus tapahtuu vapaaehtoisesti ja ettei siihen liity taloudellisen edun hankkimista ja tarjoamista.**

Ehdotamme tästä kokonaan poistettavaksi kohtaa ”mukaan lukien sen varmistaminen, että luovutus tapahtuu...” tai muutettavaksi siten, että varmistamisen sijaan käytetään vähemmän velvoittavaa muotoa. Esimerkiksi ”mukaan lukien *psykiatrisen tutkimuksen rajoissa sen selvittäminen*, että luovutus tapahtuu...”.

Psykiatrisissa tutkimuksissa ei voida varmistaa vapaaehtoisuutta eikä sitä, että luovutukseen ei liity taloudellisen edun hankkimista. Psykiatrisissa tutkimuksissa asiaa voi kuitenkin pyrkiä selvittämään haastattelemalla ja siten muutosehdotus vastaa sitä tasoa, jolla psykiatrisissa tutkimuksissa asiaa on mahdollista selvittää.

**3§ kohta 6: tarvittaessa lastenpsykiatrian, nuorisopsykiatrian tai psykiatrian erikoislääkärin lausunto...**

Ehdotamme tätä kohtaa muutettavaksi vastaavaksi kuin 2§ kohta 3 on, eli poistetaan tarvittaessa -sana. Lisäksi ehdotamme poistettavaksi ”mukaan lukien sen varmistaminen, että luovutus tapahtuu...” kokonaan tai muutettavaksi siten, että varmistamisen sijaan käytetään vähemmän velvoittavaa muotoa. Esimerkiksi ”mukaan lukien *psykiatrisen tutkimuksen rajoissa sen selvittäminen*, että luovutus tapahtuu...”.

Muutosehdotukset takaavat yhdenvertaisuuden täysivaltaisten luovuttajien kanssa ja vastaavat sitä tasoa, jolla psykiatrisissa tutkimuksissa on mahdollista selvittää vapaaehtoisuutta ja sitä, ettei luovuttamiseen liity taloudellisen edun hankkimista ja tarjoamista.

Suomen Psykiatriyhdistyksen puolesta 1.4.2019

Nina Lindberg

Puheenjohtaja

Sami Räsänen

Pääsihteeri

Yhteystiedot: [nina.lindberg@hus.fi](mailto:nina.lindberg@hus.fi) ja [sami.rasanen@ppshp.fi](mailto:sami.rasanen@ppshp.fi)